

δουλεύω

δουλεύω, ρ. [<αρχ. δουλεύω <δοῦλος], δουλεύω. **1.** είμαι στην υπηρεσία κάποιου και γενικά εργάζομαι: «δουλεύω σ' ένα εργοστάσιο || δουλεύω στη δουλειά του πατέρα μου || δουλεύω σε μια προσωπική μου δουλειά || δουλεύω σ' ένα σούπερ μάρκετ || δουλεύω σ' ένα τεχνικό γραφείο». **2.** (για μηχανήματα) λειτουργώ: «το αυτοκίνητο δουλεύει μια χαρά». **3.** επεξεργάζομαι, κατεργάζομαι κάποιο υλικό: «δουλεύω τον πηλό». **4.** (για επιχειρήσεις) αποδίδω κέρδη: «δουλεύει καθόλου αυτή η επιχείρηση; -Βεβαίως δουλεύει». **5.** πειράζω, κοροϊδεύω, κουρντίζω κάποιον. (Λαϊκό τραγούδι: *τόσα χρόνια τώρα με δουλεύεις, πες μου από μένα τι γυρεύεις*). **6.** ξεγελώ, εξαπατώ: «είναι τόσο αθώος, που όλοι τον δουλεύουν και του τρώνε τα λεφτά του». (Λαϊκό τραγούδι: *η μάνα είναι σοβαρή, η κόρ' είναι τσαχπίνα, έτσι τηνε δουλεύουνε και την περνούνε φίνα*). (Ακολουθούν 91 φρ.)·

- αν ήταν η δουλειά καλή, θα δούλευαν κι οι παπάδες, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- αυτός κοιμάται κι η τύχη του δουλεύει, βλ. λ. [τύχη](#)·
- βάζω το μυαλό μου να δουλέψει, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- βάζω το νου μου να δουλέψει, βλ. λ. νους·
- δε δουλεύει το τηλέφωνο, βλ. λ. [τηλέφωνο](#)·
- δουλεύει αμορτισέρ, βλ. λ. [αμορτισέρ](#)·
- δουλεύει αναρτήσεις, βλ. λ. [ανάρτηση](#)·
- δουλεύει απάνω χέρι, κάτω χέρι, βλ. λ. χέρι·
- δουλεύει βούρδουλας, βλ. λ. [βούρδουλας](#)·
- δουλεύει γαϊδουρινά, βλ. λ. [γαϊδουρινά](#)·
- δουλεύει για δέκα, δουλεύει πάρα πολύ (δηλ. όσο δέκα άτομα μαζί): «δουλεύει για δέκα ο φουκαράς, γιατί έχει να θρέψει ολόκληρο ασκέρι»·
- δουλεύει για το καρβέλι, βλ. λ. καρβέλι·
- δουλεύει εξάτμιση, βλ. λ. εξάτμιση·
- δουλεύει επικουρικό, βλ. λ. [επικουρικό](#)·
- δουλεύει ήλιο με ήλιο, βλ. λ. ήλιος·
- δουλεύει καμτσίκι, βλ. λ. [καμτσίκι](#)·
- δουλεύει κρύο σίδερο, βλ. λ. [σίδερο](#)·
- δουλεύει με διπλό καρμπρατέρ, βλ. λ. καρμπρατέρ·
- δουλεύει με κέφι, βλ. λ. κέφι·
- δουλεύει με όρεξη, βλ. λ. όρεξη·
- δουλεύει με ρέγουλα, βλ. λ. [ρέγουλα](#)·

- δουλεύει με ρυθμό χελώνας ή δουλεύει σε ρυθμό χελώνας, βλ. λ. χελώνα·
- δουλεύει μαναβέλα, βλ. λ. μαναβέλα·
- δουλεύει μπαλαμούτι, βλ. λ. [μπαλαμούτι](#)·
- δουλεύει ο δρόμος, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- δουλεύει ο χρόνος ή χρόνος δουλεύει, βλ. λ. [χρόνος](#)·
- δουλεύει όλη την κοινωνία, βλ. λ. [κοινωνία](#)·
- δουλεύει όλο τον κόσμο, βλ. λ. κόσμος·
- δουλεύει παρασκήνιο, βλ. λ. παρασκήνιο·
- δουλεύει ρολόι, βλ. λ. [ρολόι](#)·
- δουλεύει σαν γαϊδούρι ή δουλεύει σαν το γαϊδούρι, βλ. λ. [γαϊδούρι](#)·
- δουλεύει σαν είλωτας ή δουλεύει σαν τον είλωτα, βλ. λ. [είλωτας](#)·
- δουλεύει σαν ζώο ή δουλεύει σαν το ζώο, βλ. λ. [ζώο](#)·
- δουλεύει σαν μαύρος ή δουλεύει σαν το μαύρο, βλ. λ. [μαύρος](#)·
- δουλεύει σαν μηχανή ή δουλεύει σαν τη μηχανή, βλ. λ. [μηχανή](#)·
- δουλεύει σαν μουλάρι ή δουλεύει σαν το μουλάρι, βλ. λ. [μουλάρι](#)·
- δουλεύει σαν μυρμήγκι ή δουλεύει σαν το μυρμήγκι, βλ. λ. [μυρμήγκι](#)·
- δουλεύει σαν πούστης ή δουλεύει σαν τον πούστη, βλ. λ. [πούστης](#)·
- δουλεύει σαν ρομπότ ή δουλεύει σαν το ρομπότ, βλ. λ. [ρομπότ](#)·
- δουλεύει σαν σκλάβος ή δουλεύει σαν το σκλάβο, βλ. λ. [σκλάβος](#)·
- δουλεύει σαν σκυλί ή δουλεύει σαν το σκυλί, βλ. λ. [σκυλί](#)·
- δουλεύει σαν σκύλος ή δουλεύει σαν το σκύλο, βλ. λ. [σκύλος](#)·
- δουλεύει σαν το μαύρο το σκυλί, βλ. λ. [σκυλί](#)·
- δουλεύει σκυλίσια, βλ. λ. [σκυλίσιος](#)·
- δουλεύει στα σκοτεινά, βλ. λ. [σκοτεινός](#)·
- δουλεύει την πίσω πόρτα, βλ. λ. πόρτα·
- δουλεύει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- δουλεύει το πιστόνι; βλ. λ. [πιστόνι](#)·
- δουλεύει (τον) καρσιλαμά, βλ. λ. καρσιλαμά·

- δουλεύει τον κοσμάκη, βλ. λ. [κοσμάκης](#).
- δουλεύει χειροκίνητη, βλ. λ. [χειροκίνητη](#).
- δουλεύει χειροποίητη, βλ. λ. [χειροποίητη](#).
- δουλεύει χειροτεχνία, βλ. λ. χειροτεχνία.
- δουλεύει ψαλίδι, βλ. λ. [ψαλίδι](#).
- δουλεύουν μόνο τα ρολόγια και τα κορόιδα ή δουλεύουν μόνο τα ρολόγια κι οι μηχανές, βλ. λ. [ρολόι](#).
- δουλεύουν οι τόκοι, βλ. λ. [τόκος](#).
- δουλεύουν τ' άλογα για να τρώνε τα γαϊδούρια, βλ. λ. [γαϊδούρι](#).
- δουλεύω καλά, βλ. λ. καλός.
- δουλεύω μάκινα, βλ. λ. μάκινα.
- δουλεύω με το κομμάτι, βλ. λ. κομμάτι.
- δουλεύω μεροκάματο, βλ. λ. μεροκάματο.
- δουλεύω μηχανή, βλ. λ. [μηχανή](#).
- δουλεύω μια δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- δουλεύω οικοδομή, βλ. λ. οικοδομή.
- δουλεύω παρτάιμ, βλ. λ. παρτάιμ.
- δουλεύω σκοτωτά, βλ. λ. [σκοτωτός](#).
- δουλεύω στη μουτζούρα, βλ. λ. [μουτζούρα](#).
- δουλεύω τα λεφτά μου, βλ. λ. λεφτά.
- δουλεύω τη γη, βλ. λ. γη.
- δουλεύω τηλεγραφο, βλ. λ. τηλεγράφος.
- δουλεύω φουλτάιμ, βλ. λ. φουλτάιμ.
- δούλεψαν τα σύρματα, βλ. λ. σύρμα.
- δούλεψαν τα τέλια, βλ. λ. τέλι.
- δούλεψαν τα τηλέφωνα, βλ. λ. [τηλέφωνο](#).
- δούλεψε να φας και κλέψε να 'χεις, έκφραση που δηλώνει πως τα πολλά λεφτά αποκτιούνται συνήθως με παράνομο τρόπο.
- δούλεψε τηλεγραφο, βλ. λ. τηλεγράφος.

- δούλεψε φάλαγγα, βλ. λ. [φάλαγγα](#).
- ο χρόνος δουλεύει για..., βλ. λ. [χρόνος](#).
- ο χρόνος δουλεύει για λογαριασμό μου (σου, του κ.λπ.), βλ. λ. [χρόνος](#).
- ο χρόνος δουλεύει για μένα (για σένα κ.λπ), βλ. λ. [χρόνος](#).
- όλα δουλεύουν ρολόι, βλ. λ. [ρολόι](#).
- όποιος δουλεύει βασιλιά, πρέπει το νου του να 'χει, βλ. λ. [βασιλιάς](#).
- όποιος δουλεύει σαν δούλος, κοιμάται σαν αφέντης, βλ. λ. [αφέντης](#).
- όσο θέλεις δούλευε κι όσα θέλει ο Θεός θα σου δώσει, βλ. λ. [Θεός](#).
- όταν δε δουλεύει τ' απάνω πάτωμα..., βλ. λ. [πάτωμα](#).
- όταν έχεις, φύλαγε, σαν δεν έχεις, δούλευε, η αποταμίευση και η εργατικότητα εξασφαλίζουν στον άνθρωπο σίγουρη ζωή: «για να μην έχεις την ανάγκη κανενός, όταν έχεις, φύλαγε, σαν δεν έχεις, δούλευε».
- σαν σκλάβος δούλευε και σαν αφέντης τρώγε, βλ. λ. [αφέντης](#).
- το δουλεύει (ενν. το μουνί της), η γυναίκα για την οποία γίνεται λόγος, ενδίδει με ευκολία στις ερωτικές προτάσεις των αντρών, έχει έντονη σεξουαλική ζωή: «όποιος έχει όρεξη για πήδημα, πέφτει δίπλα στην τάδε που το δουλεύει». Συνών. τα ζητάει / τα θέλει.
- το δουλεύει το εργαλείο, (για γυναίκες) βλ. λ. [εργαλείο](#).
- τον δουλεύω μπαλαμούτι, βλ. λ. [μπαλαμούτι](#).
- τον δουλεύω ψιλό γαζί, βλ. λ. [γαζί](#).
- τόσο δουλεύει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας